

Alle 3-vuotiaita lapsia, joille lapsilisä maksettiin 35 markalla korotettuna, oli eri vuosineljänneksinä n. 16 000. Kertomusvuoden viimeiseltä neljännekseltä suoritettiin alle 3-vuotiaille aikaisemman 35 markan asemesta 50 markan lisämaksu. Valtioneuvosto päätti 12. 12., että jokaisesta lapsilisään oikeutetusta, aikana 1. 10. 1973–30. 9. 1974 syntyneestä lapsesta suoritetaan ylimääräistä lapsiavustusta 16 markkaa. Tämä maksu suoritettiin ohjeen mukaan vuoden 1975 ensimmäiseltä neljännekseltä suoritettavan lapsilisän yhteydessä.

9. Asumuserosovittelut

Lastensuojelulautakunnan valitsemina toimi viisi lastensuojeluviraston työntekijää oman toimensa ohella *asumuserosovittelijoina*. Yhteensä 304 (322) avioparia sai päättyneen sovittelun jälkeen todistuksen, 9 (24) jatkui seuraavan vuoden puolelle ja 52 (58) sovittelua ei viety loppuun saakka (ei todistusta). Sovittelussa käyneistä aviopareista oli 107 (116) eli 29 % (36) lapsettomia, muilla oli yhteensä 367 (385) lasta. Sovittelijoilla oli vuoden aikana kaikkiaan 954 (982) neuvottelukertaa eli keskimäärin 191 (196) neuvottelukertaa sovittelijaa kohti.

Päättyneet sovittelut

A. Aviopulisojen uskontokunta

			%
– ev.lut. seurakunta	390 (392)	64 (61)	
– muut uskontokunnat	5 (11)	1 (2)	
– väestörekisteri	210 (238)	35 (37)	
– ei tietoa	3 (3)	– (–)	

B. Avioliiton kesto

– 0-1 vuotta	13 (9)	4 (3)
– 2-5 »	106 (108)	35 (34)
– 6-10 »	72 (85)	24 (26)
– yli 10 vuotta	113 (120)	37 (37)

C. Aviomiehen sosiaaliryhmä

– I	84 (45)	28 (14)
– II	76 (81)	25 (25)
– III	122 (157)	40 (43)
– IV	18 (38)	6 (12)
– tuntematon	4 (1)	1 (–)

10. Lastensuojelulautakunnan alaiset laitokset

Laitosten hallinto ja terveydenhuolto

Laitosten henkilökunta, ks. kunnalliskalenteri

Laitosten välitön johto kuului kunkin laitoksen johtajalle, mutta hallinnollista valvontaa suoritti lastensuojelutoimen toimitusjohtaja sekä kasvatuksellista valvontaa Lemmilän, Outamon, Tutkin-ta-aseman, Naulakallion, Mellunmäen osastojen, Jakomäen nuorisokodin ja Nuorten työkodin osalta nuorisonhuoltaja sekä muiden laitosten osalta lastenhuollontarkastaja.

Hallinto

Laitosten kansakouluissa noudatettiin kaupungin kansakouluille vahvistettuja opetussuunnitelmia ja opetuksen tarkastuksesta huolehtivat suomenkielisten kansakoulujen tarkastajat.

Opetus

*Terveyden
ja
sairaanhoito*

Kaksi lastenlääkärää hoiti lastensuojeluvirastossa toimivan päivittäisen poliklinikavastaanoton sekä laitosten terveydenhuollon. Lisäksi käytettävänä oli konsultoiva gynekologi. Virastossa lastenlääkäreiden vastaanotolla oli 1 706 (1 490) ja gynekologin vastaanotolla 136 (108) eli yhteensä 1 842 (1 598) käyntiä.

Laitoksissa hoidettiin kertomusvuoden aikana 1 081 (1 559) akuuttia sairastapausta, sairaanhoitoon lähetettiin 70 (89) ja poliklinikakäyntejä oli 547 (599). Lisäksi pienoisoröntgentarkastuksessa kävi 236 (142). Kuolemantapauksia sattui 4 (3).

Sofianlehdon *laboratoriossa* suoritettiin 6 218 (5 336) *tutkimusta* ja hammashoitolassa suoritettiin 2 546 (2 437) hoitotoimenpidettä.

Laitoksissa sai *lääkintävoimistelua* 89 (89) lasta yht. 3 842 (4 410) hoitokertaa, *erikoisjalkineiden* huoltoa sai 10 lasta yht. 242 kertaa sekä *kävelyharjoituksia* 30 lasta 1 619 kertaa. *Puheterapiaa* annettiin 168 lapselle ja lisäksi *foniatriassa tutkimuksessa* kävi 63 lasta.

Laitosten hoitopaikat

Lastensuojelutoimen omien laitosten hoitopaikat tyydyttivät vain osan sijoitustarpeesta. *Lastenhuoltojaoston* sijoituksista tapahtui kertomusvuonna runsas kaksi kolmasosa yksityisperheisiin sekä vajaa kolmasosa laitoksiin, joista n. puolet kaupungin omiin laitoksiin. Lastenhuoltojaosto sijoitti lapsia useisiin kymmeniin muiden kuntien tai järjestöjen ylläpitämiin laitoksiin. *Suojelukasvatusta* sijoituksista lähes kaksi kolmasosa tapahtui kaupungin omiin laitoksiin, vajaa viidesosa muihin laitoksiin ja noin neljäsosa yksityisperheisiin. *Vajaamielishuollossa* kaupungin omat hoitopaikat tyydyttivät vain vajaan kolmanneksen sijoitustarpeesta. Vajaamielisten päivähuoltolasisijoituksista sen sijaan yli 80 % tapahtui kaupungin omiin laitoksiin.

Vastaanottokodit

Sosiaalista turvaa antavat vastaanottokodit:

- *Her-toniemen vastaanottokoti* on yhtenä osastona toimiva, 14-paikkainen leikki-ikäisten lasten vastaanottolaitos
- *Naulakallion vastaanottokodin* kolme osastoa (yht. 35 hoitopaikkaa, joista 23 poikia ja 12 tyttöjä varten) toimii kouluikäisten, turvattomien lasten vastaanotto- ja hoitolaitoksena.
- *Oulunkylän erityislastenkodin* neljä osastoa, yht. 32 hoitopaikkaa, toimii kouluikäisten vastaanottokotina.
- *Sofianlehdon vastaanottokodin* neljä osastoa, yht. 77 hoitopaikkaa, toimii vauvaikäisten ja leikki-ikäisten vastaanottolaitoksena. Yksi leikki-ikäisten osasto (16 hoitopaikkaa) oli tilapäisesti sijoitettuna Taivallahden nuorisokodin tiloihin.

Suojelukasvatukselliset vastaanottokodit ja ensihuoltolaitos:

- *Lemmilän vastaanottokoti* Hyvinkään Ridasjärvellä on 15-paikkainen, yhtenä osastona toimiva suojelukasvatuksellinen vastaanotto- ja hoitolaitos kansakoulun III-VI luokilla oleville pojille. Laitoksessa on oma koulu.
- *Naulakallion vastaanottokodin* kolme ns. Mellunmäen osastoa, yhteensä 26 hoitopaikkaa, toimivat suojelukasvatusta tarvitsevien tyttöjen vastaanotto- ja hoitolaitoksena. Osastoilla on oma koulu.
- *Outamon vastaanottokoti* on 42-paikkainen, neljänä osastona toimiva suojelukasvatuksellinen vastaanotto- ja hoitolaitos kansakoulun VI-VIII luokilla oleville tai oppivelvollisuutensa sivuuttaneille pojille. Laitoksessa on oma koulu.
- *Tutkinta-asema* on 20-paikkainen (7 paikkaa tytöille ja 13 pojille) ensihuoltolaitos kouluikäisten ja sitä vanhempien sosiaaliseen ristiriitaan joutuneiden nuorten tilapäistä sijoitusta varten.

Lastenkodit

Sosiaalista turvaa antavat lastenkodit:

- *Hyvösen lastenkoti* on kouluikäisten erityislastenkoti, jossa on kolmella sekaosastolla 24 lastenkotiapaikkaa sekä lisäksi 8-paikkainen pojille tarkoitettu nuoriso-osasto.
- *Riihenkulman lastenkoti* toimii 4-osastoisena, 32-paikkaisena monivammaisten, pitkäaikaista hoitoa tarvitsevien lasten erityislastenkotina.
- *Oppilaskoti Toivola* on 76-paikkainen kuutena osastona toimiva apukoulutusoisten, kouluikäisten lasten erityislastenkoti. Laitoksella on oma koulu.

Perheryhmäkodit

- *Kontulan perhekoti* on 7-paikkainen erityislastenkoti.
- *Malmin perhekoti* on 6-paikkainen erityislastenkoti.

Lastenpsykiatriset hoitokodit

- *Hoitokoti Teinilä* on 16-paikkainen, kahtena osastona toimiva psyykkisesti häiriintyneiden lasten hoitokoti. Laitoksessa on oma koulu.

Nuorisokodit

Sosiaalista turvaa antavat nuorisokodit:

- *Kaarelan nuorisokoti*, 12 hoitopaikkaa pojille.
- *Koskentuvan nuorisokoti*, 16 hoitopaikkaa pojille.
- *Maunulan nuorisokoti*, 14 hoitopaikkaa pojille.
- *Pohjois-Haagan nuorisokoti*, 12 hoitopaikkaa tytöille.
- *Taivallahden nuorisokodin* tilat väliaikaisesti Sofianlehdon leikki-ikäisten osaston käytössä.
- *Töölön nuorisokoti*, 12 hoitopaikkaa tytöille.
- *Usvatien nuorisokoti*, 14 hoitopaikkaa pojille.

Lisäksi *Hyvösen lastenkodin* 8 nuorisopaikkaa pojille.

Suojelukasvatukselliset nuorisokodit ja kuntoutuslaitokset:

- *Jakomäen nuorisokoti*, 12 hoitopaikkaa 16-19 vuotiaalle tytöille.
- *Nuorten työkot* on työongelmaisten nuorten kuntoutuslaitos, jossa on 9-paikkainen tyttöjen ja 9-paikkainen poikien nuorisokotiosasto.

Vajaamielisten hoito- ja kuntoutuslaitokset

Väliaikainen vajaamielisten keskuslaitos:

- *Koskelan nuorisokoti*, 12-paikkainen vajaamielisten asuntola.
- *Kotkankadun asuntola*, 12 hoitopaikkaa.
- *Laajasalon nuorisokoti*, 15-paikkainen vajaamielisten asuntola.
- *Nukarin lastenkoti*, 30-paikkainen vajaamielislaitos Nurmijärven Nukarissa.
- *Päivölä lastenkoti*, 16-paikkainen vajaamielislaitos Kallböckissä.
- *Sofianlehdon vastaanottokodin* 8 vajaamielisosastoa, joilla yhteensä 137 hoitopaikkaa.
- *Taivallahden asuntola*, 6 hoitopaikkaa.

Vajaamielisten päivähuoltolat:

- *Mellunmäen päivähuoltola*, 45 paikkaa.
- *Päivähuoltola Tyynelä*, 68 paikkaa.
- *Päivähuoltola Vantaala*, 42 paikkaa.
- *Solakallion erityiskoulu*, 80 paikkaa.
- *Vaihetyökeskus*, 135 suojatyöpaikkaa.

Kertomuksen lopussa olevasta taulusta käyvät selville eri lastensuojelutoimen laitosten käyttömenot kertomusvuonna lasta kohden päivässä.

11. Talous

Lastensuojelutoimen bruttomenot

	<i>mk</i>
Lastensuojelulautakunta ja	
-hallinto	3 013 552
<u>Lasten avohuolto</u>	<u>13 160 386</u>
- palkkausmenot	3 570 007
- turvattomien alaikäisten sijoitus ja tilapäinen avustaminen, lasten kesävirkestys	7 069 997
- suojelukasvatusta tarvitsevien alaikäisten sijoitus ja tilapäinen avustaminen	862 539
- elatusavun ennakkojen poistot	1 064 646
- muut menot	593 197
<u>Lastenhuoltolaitokset</u>	<u>13 593 906</u>
<u>Nuorisonhuoltolaitokset</u>	<u>4 730 395</u>
<u>Kehitysvammaisten avohuolto</u>	<u>654 482</u>
<u>Kehitysvammaisten huoltolaitokset</u>	<u>10 627 095</u>
<u>Kasvatusneuvolat</u>	<u>3 092 172</u>
<u>Muut lastensuojelutoimen menot</u>	<u>15 223 965</u>
- turvattomien alaikäisten sijoitus vieraisiin laitoksiin	8 832 729
- suojelukasvatusta tarvitsevien alaikäisten sijoitus vieraisiin laitoksiin	420 762
- kehitysvammaisten sijoitus	4 924 983
- A-klinikasäätiö	275 313
- avustukset järjestöille	497 047
- käyttövarat	273 131
yhteensä	64 095 953

Lastensuojelutoimen tulot

	<i>mk</i>
Lastensuojelulautakunta ja	
-hallinto	89 650
<u>lasten avohuolto</u>	<u>3 252 770</u>
- korvaukset valtiolta	364 550
- vierailta kunnilta	126 654
- yksityisiltä	2 761 566
<u>Lastenhuoltolaitokset</u>	<u>570 804</u>
- valtionavustukset	260 170
- ateriakorvaukset	80 922
- vuokrat	151 117
- muut tulot	78 595
<u>Nuorisonhuoltolaitokset</u>	<u>408 360</u>
- valtionavustukset	285 700
- ateriakorvaukset	23 410
- vuokrat	55 989
- muut tulot	43 261
<u>Kehitysvammaisten avohuolto, valtionavustukset</u>	<u>32 176</u>
<u>Kehitysvammaisten huoltolaitokset</u>	<u>2 148 190</u>
- valtionavustukset	1 793 149
- ateriamaksut	46 500
- vuokrat	53 864
- muut tulot	254 677
<u>Kasvatusneuvolat</u>	<u>1 050 719</u>
- valtionavustukset	1 044 807
- muut tulot	5 912
yhteensä	7 552 669

Lisäksi oli tilinpäätöksessä pääomamenoina laitosten *perusparannuskustannuksia* seuraavasti:

	<i>mk</i>		<i>mk</i>
Hyvösen lastenkoti	8 345	Vastaanottokoti Lemmilä	23 474
Kesäkoti Hyvölä	2 447	Nuorten työkot	11 053
Koskentuvan nuorisokoti	6 136	Outamon vastaanottokoti	5 333
Sofianlehdon vastaanottokoti	304 048	Nukarin lastenkoti	27 526
Taivallahden nuorisokoti	4 540	Solakallion erityiskoulu	403
Hoitokoti Teinilä	30 273	Päivähuoltola Vantaala	18 293
Oppilaskoti Toivola	120 723		
		yhteensä	562 594

Kun tulot vähennetään bruttomenoista, jää kaupungin kassaa rasittavaksi nettomenoksi 56 543 284 mk eli 11 869 697 mk enemmän kuin edellisellä vuonna.

Avustukset

Avustuksina jaettiin kertomusvuonna (ks. Menot) lastensuojelujärjestöille yhteensä 497 047 mk, josta Mannerheimin Lastensuojeluliitto sai 210 000 mk, Kriminaalihoolto r.y. 92 000 mk, Kehitysvammatuki 57 r.y. 5 100 mk, Suomen Valkonauhaliitto 13 500 mk sekä kesävirkestystä helsinkiläisille lapsille järjestäneet järjestöt 176 447 mk.

Lisäksi suoritettiin osuutena Kärkulla Centralanstalt-nimistä laitosta ylläpitävälle kuntainliitolle 45 000 mk ja Rinnekoti-Säätiölle 172 579 mk.

Kaupungin lastensuojelutyötä varten oli rahatoimiston hoidossa eräitä rahastoja, joiden pääomat kertomusvuoden lopussa olivat 5 089 mk ja käytettävissä olevat korkovarat 1 396 mk.

Lastensuojelutoimen laitosten käyttömenot lasta ja päivää kohden vuonna 1974

	Vahvistettu paikkaluku	Aukiolo-päivät	Hoito-päivien määrä	Käyttö-prosentti	Bruttomenot, mk							Tulot, mk					Nettomenot
					Palkat	Huoneisto- ja kiinteistö	Kalusto	Ravinto	Vaateetus	Muut menot	Yhteensä	Valtionapu	Huoneisto-tulot	Aterial-korvaukset	Muut tulot	Yhteensä	
<i>Lastenhuolto-laitokset</i>																	
Herttoniemi	14	3 936	3 163	80.36	98.77	7.25	-62	5.38	1.44	1.53	114.98	1.13	1.68	1.63	-16	4.60	110.38
Hyvönen	32	11 680	9 847	84.31	81.18	31.13	-54	9.05	2.10	5.33	129.34	2.30	2.07	-45	-15	4.97	124.37
Kaarela	12	4 380	2 963	67.65	72.55	10.27	1.14	8.25	1.51	2.93	96.65	2.33	1.09	-	-16	3.58	93.07
Kontula	7	2 338	2 221	95.00	45.14	8.77	-62	6.92	1.29	1.99	64.73	2.85	2.14	-74	-01	5.74	58.99
Koskentupa	16	5 840	4 453	76.25	47.14	7.74	-56	6.39	1.53	2.75	66.11	2.67	-96	-19	-01	3.83	62.28
Maunula	14	5 110	3 602	70.49	59.71	14.41	-64	8.34	2.18	4.21	89.49	3.50	3.38	-24	-03	7.15	82.34
Naulakallio	35	9 499	6 916	72.81	118.32	29.27	-73	6.29	1.76	5.80	162.17	9.52	1.14	-91	1.17	12.74	149.43
Oulunkylä	32	11 184	8 187	73.20	90.93	32.25	-23	6.94	1.78	3.81	135.95	2.91	-99	-80	-98	5.68	130.27
Perhekoti	6	2 004	2 272	113.37	42.66	11.26	-81	10.72	1.33	2.04	68.81	2.49	1.71	-58	-29	5.07	63.74
Pohjois-Haaga	12	4 380	2 990	68.26	67.40	12.26	-18	7.57	2.01	3.37	92.79	1.11	1.51	-25	1.54	4.41	88.38
Riihenkulma	32	11 264	10 094	89.61	90.12	14. -	-93	6.66	1.55	3.02	102.42	2.48	-71	-54	1.10	4.83	97.59
Siltavuori	12	2 544	1 054	41.43	160.42	27.72	3.46	12.48	3.55	6.74	214.36	1.32	-	1.01	1.35	3.36	210.99
Sofianlehto	61	22 681	22 885	100.90	66.90	10.91	-61	5.98	2.94	2.58	89.92	2.40	-15	-170	-66	4.23	85.70
Taivallahti	16	5 991	3 688	61.56	142.89	11.62	-73	5.73	1.86	2.35	165.19	2.24	1.06	-80	-91	5.01	160.18
Teinilä	16	5 344	2 011	37.63	211.17	90.88	3.39	13.75	3.09	8.82	331.09	4.63	-	1.17	1.51	7.30	323.78
Toivola	76	27 420	19 119	69.73	104.14	30.85	2.90	9.39	2.61	3.65	153.54	2.74	2.59	-83	-87	7.03	146.50
Töölö	12	4 380	3 551	81.07	50.31	8.34	1.25	6.10	1.92	3.19	71.12	2.47	1.74	-53	-63	5.37	65.75
Usvatie	14	5 110	3 043	59.55	70.99	13.04	-59	8.19	2.36	3.45	98.61	1.05	2. -	-22	-52	3.80	94.81
<i>Yhteensä ja keskimäärin</i>	419	145 085	112 059	77.24 %	86.25 (71.2)	20.52 (17.0)	1.11 (0.9)	7.53 (6.2)	2.20 (1.8)	3.56 (2.9)	121.17 (100.0)	2.91	1.35	-72	-70	5.68	115.49
<i>Nuorisonhuolto-laitokset</i>																	
Jakomäki	12	4 380	3 208	73.24	83.14	13.58	-61	8.30	1.56	4.40	111.59	7.27	2.15	-24	-72	10.38	101.21
Lemmilä	15	5 475	4 039	73.77	126.93	18.16	2.79	8.67	2.16	7.46	166.17	9.63	-42	-84	4.32	15.22	150.95
Naulakallio	26	9 218	5 421	58.81	136.50	30.45	-97	8.98	2.22	5.84	184.96	6.99	1.59	1.43	-34	10.34	174.62
Nuorten työkoti	18	6 570	4 585	69.79	83.78	24.53	2.73	7.32	-82	6.13	125.32	5.60	-77	-30	3.08	9.75	115.57
Outamo	42	12 171	7 934	65.19	128.17	37.47	3.14	11.27	2.43	7.80	190.28	8.35	4.37	1. -	-61	14.32	175.96
Tutkinta-asema	20	5 449	3 080	56.52	155.69	22.73	1.32	11.80	-78	8.78	201.11	12.99	-19	-71	-89	14.77	186.33
<i>Yhteensä ja keskimäärin</i>	133	43 263	28 267	65.34 %	120.97 (71.7)	26.95 (16.1)	2.12 (1.3)	9.54 (5.7)	1.81 (1.1)	6.83 (4.1)	167.53 (100.0)	8.21	1.98	-83	1.53	12.55	154.98

<i>Kehitysvamma- huoltolaitokset</i>																	
Koskela	12	4 380	3 639	83.08	56.47	13.03	-15	7.11	1.40	2.98	81.15	—	1.02	-56	-.01	1.59	79.56
Laajasalo	15	5 475	5 016	91.62	43.76	8.44	-80	5.37	-90	1.80	61.06	—	1.39	-43	—	1.82	59.24
Nukari	30	10 950	11 296	103.16	54.45	5.06	-16	3.94	1.19	1.34	66.15	30.89	-60	-19	-41	32.08	34.07
Kotkankatu	12	4 380	3 138	71.64	40.75	8.79	2.44	8.47	-84	1.32	62.62	—	—	-03	-09	-12	62.50
Päivölä	16	5 840	6 328	108.36	65.65	8.32	1.11	5.98	2.68	2.32	86.07	-72	-35	-59	-64	2.30	83.77
Sofianlehto	137	50 005	42 874	85.74	103.81	10.49	-61	7.35	4.51	3.04	129.81	—	-67	-73	-79	2.19	127.61
Taivallahti	6	2 190	1 817	82.97	43.81	5.45	-08	6.23	1.23	1.42	58.22	—	—	—	-03	-03	58.18
Yhteensä ja keskimäärin	228	83 220	74 108	89.05 %	82.50 (78.77)	9.27 (8.85)	-.64 (0.61)	6.59 (6.29)	3.21 (3.07)	2.52 (2.41)	104.73 (100.0)	4.77	-.66	-.56	-.58	6.56	98.16
Mellunmäki	45	10 391	5 784	55.66	44.55	10.77	-.01	3.70	-.25	7.06	66.34	32.30	—	-12	-10	32.53	33.82
Solakallio	80	15 680	13 204	84.21	36.64	13.88	-.38	2.80	3.45	5.76	62.91	28.78	-.41	-15	-10	29.43	30.06
Tyynelä	68	15 708	8 095	51.53	49.54	3.43	-.34	4.10	-.28	5.12	62.81	30.96	-.03	—	-18	31.17	31.64
Vaihtyökeskus	135	34 290	32 177	93.84	15.86	1.26	-.38	3.14	-.06	3.82	24.52	13.32	—	-.06	6.34	19.72	4.80
Vantaala	42	10 668	7 215	67.63	42.71	4.66	-.35	2.70	-.18	4.74	55.35	25.16	—	-.09	-.58	25.82	29.53
Yhteensä ja keskimäärin	370	86 737	66 475	76.64 %	29.50 (68.4)	5.23 (12.1)	-.34 (0.8)	3.19 (7.4)	-.11 (0.3)	4.75 (11.0)	43.11 (100.0)	21.47	-.08	-.08	3.18	24.82	18.30
Yhteensä ja keskimäärin	1 150	358 305	280 909	78.40 %	75.24 (73.0)	14.58 (14.1)	-.91 (0.9)	6.46 (6.3)	1.93 (1.9)	3.89 (3.8)	103.01 (100.0)	8.33	-.93	-.54	1.34	11.14	91.87
Prosenttinen nousu vuoden 1973 keskim. luvusta	6.7%	2.1%	0.7%	2.8%	22.4%	21.3%	8.3%	13.5%	19.9%	17.5%	21.3%	25.3%	14.8%	22.7%	44.1%	26.2%	20.7%